

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ

การศึกษาผลกระทบด้านมิติมิติทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมจากปัญหาน้ำท่วมในรูปการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน บริเวณลุ่มน้ำมูลตอนล่าง ตำบล โขงเจียม ตำบลหนองแสงใหญ่ และตำบล ห้วยไผ่ อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี และศึกษาความรู้และเข้าใจและแนวทางในการปรับตัว ด้านมิติทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมจากปัญหาน้ำท่วม ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

สรุปผลการทดลองและอภิปรายผล

1. การศึกษาการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินของพื้นที่บริเวณลุ่มน้ำมูลตอนล่าง ใน ตำบลโขงเจียม ตำบลหนองแสงใหญ่ และตำบลห้วยไผ่ อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี ในปี 2543 และ ปี 2550 โดยใช้โปรแกรม ArcView 3.3/ ArcGIS พบว่าสามารถจำแนกการใช้ประโยชน์ ที่ดินได้ 7 ประเภท เช่น นาข้าว ไม้ผล-ไม้ยืนต้น ป่าสมบูรณ์ ป่าเสื่อมโทรม ชุมชน แหล่งน้ำ และ เบ็ดเตล็ด เช่น บ่อลูกรัง ที่หินโผล่ ทุ่งหญ้า โดยจากการศึกษาพบว่า ป่าสมบูรณ์มีพื้นที่ลดลงในปี 2543 จาก 208,337,500 ตารางเมตร เหลือพื้นที่เพียง 113,142,500 ตารางเมตร ในปี 2550 ส่วน ป่าเสื่อมโทรมเพิ่มขึ้น จาก 5,425,000 ตารางเมตร ในปี 2543 เป็น 33,455,000 ตารางเมตร ในปี 2550 นอกจากนี้พบว่า พื้นที่นาข้าวเพิ่มขึ้นจาก 36,160,000 ตารางเมตร ในปี 2543 เป็น 58,292,500 ตารางเมตร ในปี 2550 และพื้นที่ชุมชนเพิ่มขึ้นจาก 2,355,000 ตารางเมตร ในปี 2543 เพิ่มขึ้น เป็น 11,947,500 ตารางเมตร ในปี 2550 ส่วนพื้นที่ ไม้ผล-ไม้ยืนต้น เพิ่มขึ้นจาก 990,000 ตารางเมตร ในปี 2543 เป็น 3,250,000 ตารางเมตร ในปี 2550 นอกจากนี้พบว่าพื้นที่แหล่งน้ำก็เพิ่ม สูงขึ้น จาก 10,147,500 ตารางเมตร ในปี 2543 เพิ่มขึ้น เป็น 12,147,500 ตารางเมตรในปี 2550 และ พื้นที่เบ็ดเตล็ด (บ่อลูกรัง ที่หินโผล่ ทุ่งหญ้า) เพิ่มขึ้นจาก 4,010,000 ตารางเมตร ในปี 2543 เพิ่มขึ้น เป็น 35,190,000 ตารางเมตร ในปี 2550 จากผลการศึกษาจะเห็นว่า พื้นที่ป่าสมบูรณ์ลดลง ป่า เสื่อมโทรมเพิ่มมากขึ้น พื้นที่การเกษตรเช่น นาข้าว ไม้ผล-ไม้ยืนต้น เพิ่มขึ้น และพื้นที่ชุมชน แหล่ง น้ำ และ เบ็ดเตล็ด เช่น บ่อลูกรัง ที่หินโผล่ ทุ่งหญ้า เพิ่มขึ้น ทั้งนี้อาจเนื่องจากชุมชนเพิ่มขึ้นมีการบุก รุกพื้นที่ป่าไม้เพื่อการเกษตรมากขึ้น ทำให้พื้นที่ป่าสมบูรณ์ลดลง และพื้นที่ป่าเสื่อมโทรมเพิ่มขึ้น

2. การประเมินการใช้ที่ดินด้วยวิธีการของ Markov Chain เพื่อทำนายการใช้ที่ดินบริเวณ ลุ่มน้ำมูลตอนล่าง ในตำบลโขงเจียม ตำบลหนองแสงใหญ่ และตำบลห้วยไผ่ อำเภอโขงเจียม จังหวัด อุบลราชธานี ในปี 2557 ผลที่ได้จากการคำนวณการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน พบว่า ในปี พ.ศ. 2557 พื้นที่นาข้าวมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก ปี พ.ศ. 2543 ประมาณ ร้อยละ 98 เช่นเดียวกับพื้นที่เพาะปลูกไม้ ผล -ไม้ยืนต้น ที่มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น ถึง 2 เท่าตัว หรือประมาณร้อยละ 100 สอดคล้องกับพื้นที่ ป่าไม้ สมบูรณ์ ที่ลดลงมากกว่าร้อยละ 100 ซึ่งส่วนหนึ่งอาจกลายเป็นป่าเสื่อมโทรม หรือเป็นพื้นที่ การเกษตร หรือพื้นที่ชุมชน เช่น หมู่บ้าน สถานที่ราชการ วัด ซึ่งมีการขยายตัวมากกว่าร้อยละ 100

เช่นเดียวกับพื้นที่แหล่งน้ำที่เพิ่มขึ้น อาจมาจากน้ำท่วมหลากที่เกิดขึ้นทุกปีที่ยังคงค้างอยู่ในพื้นที่ และบางส่วนจากโครงการขุดบ่อน้ำในไร่นาของหน่วยงานภาครัฐ

3. การศึกษาความรู้และเข้าใจและการเตรียมความพร้อมในการปรับตัวด้านมิติทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมต่อปัญหาน้ำท่วม กลุ่มแม่น้ำมูลตอนล่างใน ตำบลโขงเจียม ตำบลห้วยไผ่ และตำบล หนองแสงใหญ่ อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี โดยการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถาม(Questionnaire) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ทั้งหมด 358 คราวเรือน โดยใช้กลุ่มตัวอย่างในตำบลโขงเจียม 130 คราวเรือน ตำบลห้วยไผ่ ใช้กลุ่มตัวอย่าง 128 คราวเรือน ตำบลหนองแสงใหญ่ ใช้กลุ่มตัวอย่าง 100 คราวเรือน

ผลการศึกษาพบว่าระดับความรู้ ความเข้าใจและการเตรียมความพร้อมในการปรับตัวด้านมิติทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมต่อปัญหาน้ำท่วมในบริเวณลุ่มน้ำมูลตอนล่าง อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี อยู่ใบบานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย (mean) เท่ากับ 3.0399 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.61320 และและการรับรู้ข่าวสารในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน โดยมีค่าเฉลี่ย (mean) เท่ากับ 3.0219 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.63588 ส่วนในด้าน ส่วนการเตรียมความพร้อมของประชาชนต่อปัญหาน้ำท่วม พบว่าการเตรียมความพร้อมในอาหาร การเตรียมการยกบ้านให้สูงขึ้น และการเก็บวัสดุอุปกรณ์ไว้ในที่สูง อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านการทำการเกษตร ควรเก็บเกี่ยวก่อนฤดูน้ำท่วมควรเตรียมวัสดุต่างๆ เช่น EM ball เพื่อเตรียมบำบัดน้ำเสียควรจัดเตรียมระบบการจัดการขยะ ควรมีการตรวจสอบคุณภาพของน้ำเสีย การทำคู คันดิน กั้นน้ำ ที่จะเข้าพื้นที่เกษตร การทำคู คันดิน กั้นน้ำ ที่จะเข้าพื้นที่ป่าชุมชนการทำคู คันดิน กั้นน้ำ ที่จะเข้าแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นบริเวณโบราณสถานและวัตถุและเตรียมพร้อมด้านประมงมีการไม่เลี้ยงสัตว์น้ำในช่วงเวลาที่รู้ว่าจะเกิดน้ำท่วมอยู่ในระดับน้อยอย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาภาพรวม พบว่า การเตรียมความพร้อมต่อปัญหาน้ำท่วมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.5369 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.72096

ส่วนการทดสอบสมมติฐาน มีรายละเอียดดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ลักษณะส่วนบุคคลมีผลต่อระดับความรู้ ความเข้าใจ และแนวทางในการปรับตัวด้านมิติทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมต่อปัญหาน้ำท่วม แตกต่างกัน

สมมติฐานย่อย 1.1ลักษณะส่วนบุคคลด้านเพศมีผลต่อระดับความรู้ ความเข้าใจ และแนวทางในการปรับตัวด้านมิติทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน

ผลการทดสอบเป็นการยอมรับ H_0 หรือ ลักษณะส่วนบุคคลด้านเพศ ที่ต่างกัน มีผลต่อระดับความรู้ ความเข้าใจ และแนวทางในการปรับตัวด้านมิติทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

สมมติฐานย่อย 1.2 ลักษณะส่วนบุคคลด้านอายุมีผลต่อระดับความรู้ ความเข้าใจ และแนวทางในการปรับตัวด้านมิติทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน

ผลการทดสอบเป็นการยอมรับ H_0 หรือ ลักษณะส่วนบุคคลด้านอายุ ที่ต่างกัน มีผลต่อระดับความรู้และความเข้าใจ และแนวทางในการปรับตัวด้านมิติทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมต่อปัญหาน้ำท่วม ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

สมมติฐานย่อย 1.3 ปัจจัยลักษณะส่วนบุคคลด้านสถานภาพสมรสมีผลต่อระดับความรู้ ความเข้าใจ และแนวทางในการปรับตัวด้านมิติทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมต่อปัญหาน้ำท่วม แตกต่าง กัน

ผลการทดสอบเป็นการยอมรับ H_0 หรือ ลักษณะส่วนบุคคล ด้านอายุ ที่ต่างกัน มีผลต่อระดับความรู้ความเข้าใจ และแนวทางในการปรับตัวด้านมิติทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

สมมติฐานย่อย 1.4 ลักษณะส่วนบุคคลด้านการศึกษา มีผลต่อระดับความรู้ ความเข้าใจ และแนวทางในการปรับตัวด้านมิติทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน

ผลการทดสอบเป็นการยอมรับ H_1 หรือ ลักษณะส่วนบุคคล ด้านการศึกษาที่ต่างกัน มีผลต่อระดับความรู้ ความเข้าใจ และแนวทางในการปรับตัวด้านมิติทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

สมมติฐานย่อย 1.5 ปัจจัยลักษณะส่วนบุคคลด้านอาชีพ ต่อระดับความรู้ ความเข้าใจ และแนวทางในการปรับตัวด้านมิติทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน

ผลการทดสอบเป็นการยอมรับ H_1 หรือ ลักษณะส่วนบุคคล ด้านอาชีพ ที่ต่างกัน มีผลต่อระดับความรู้ ความเข้าใจ และแนวทางในการปรับตัวด้านมิติทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

สมมติฐานย่อย 1.6 ปัจจัยลักษณะส่วนบุคคลด้านรายได้ ต่อระดับความรู้และเข้าใจ และแนวทางในการปรับตัวด้านมิติทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน

ผลการทดสอบ เป็นการยอมรับ H_0 หรือ ลักษณะส่วนบุคคล ด้านรายได้ ที่ต่างกัน มีผลต่อระดับความรู้ ความเข้าใจ และแนวทางในการปรับตัวด้านมิติทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

สมมติฐานย่อย 1.7 ปัจจัยลักษณะส่วนบุคคลด้านเงินออมต่อระดับความรู้ ความเข้าใจ และแนวทางในการปรับตัวด้านมิติทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน

เป็นการยอมรับ H_0 หรือ ลักษณะส่วนบุคคล ด้านเงินออม ที่ต่างกัน มีผลต่อระดับความรู้และเข้าใจ และแนวทางในการปรับตัวด้านมิติทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ข้อเสนอแนะ

1. ควรเพิ่มเติมการประเมินการใช้ที่ดินด้วยวิธีการของ Markov Chain เพื่อทำนายการใช้ที่ดินบริเวณลุ่มน้ำมูลตอนล่าง ในตำบลโขงเจียม ตำบลหนองแสงใหญ่ และตำบลห้วยไผ่ อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี ในปี 2558-2560

2. ควรเพิ่มเติมการศึกษาการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และความเข้าใจ ต่อการเตรียมความพร้อมในการปรับตัวด้านมิติทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม การรับรู้ข่าวสารต่อการเตรียมความพร้อมในการปรับตัวด้านมิติทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม โดยใช้สถิติทดสอบแบบ Pearson Product Moment Correlation Coefficient